

Projekt

z dnia 3 listopada 2022 r.

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR

RADY MIASTA OŚWIĘCIM

z dnia 2022 r.

w sprawie uchwalenia "Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2023"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 poz. 559 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 poz. 2050 z późn. zm.) - Rada Miasta Oświęcim postanawia:

§ 1. Uchwalić "Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2023,, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Traci moc uchwała nr XLVII/755/22 z dnia 30 marca 2022 r.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Kieruj karte
Kieruj Ochronę Zdrowia
Kieruj Akcją
17.XI 2022
Pet. H.

Opracował:

Naczelnik Wydziału
Spraw Obywatelskich

mgr Katarzyna Tarłowska

Sprawdzono pod względem prawnym:

Radca Prawny

Paweł Głównia

Zatwierdzam

(data, podpis Prezydenta Miasta)

Przekazano do Rady Miasta w dniu 17.11.22

Poz. centralnego rejestru projektów uchwał

Rady Miasta 631/22

(podpis pracownika Wydz. OR)

Wniosek o przyjęcie projektu uchwały w porządku dnia

sesji RM w dniu Sesja budżetowa

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Oświęcim
z dnia.....2022 r.

„GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE MIASTA OŚWIECIM NA ROK 2023”

Rozdział 1.

I. Cel Programu

Cele Programu:

1. Ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Oświęcimia.
2. Podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych.
3. Prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Program uwzględnił cele operacyjne dotyczące profilaktyki uzależnień ujęte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 oraz stanowił część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2021-2026 (cel strategiczny 2. Praca na rzecz osób i rodzin – przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie, reintegracja społeczna).

II. Wprowadzenie

Program na rok 2023 jest kontynuacją działań sprawdzonych i podejmowanych w latach poprzednich w zakresie profilaktyki uniwersalnej (ukierunkowana na całe populacje), profilaktyki selektywnej (ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka), profilaktyki wskazującej (ukierunkowanej na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka).

Na podstawie posiadanych zasobów instytucjonalnych i osobowych zadania ujęte w programie i sposoby ich realizacji dostosowane są do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia działań.

Na podstawie obowiązujących przepisów prawa na terenie Gminy Miasto Oświęcim podjęte zostały:

- uchwała nr XXXVI/610/21 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 sierpnia 2021 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Oświęcim miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- uchwała nr LII/1018/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Oświęcim.

Zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określają warunki rozmieszczenia punktów w terenie z zachowaniem odpowiedniej odległości od miejsc chronionych. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży nie mogą być zlokalizowane w odległości mniejszej niż 30 metrów od następujących obiektów chronionych: szkół podstawowych, liceów, techników, szkół branżowych I i II stopnia, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.

Wg stanu na dzień 31.12.2021 r. Miasto Oświęcim liczyło 34 875 mieszkańców, w tym 16 268 mężczyzn, 18 607 kobiet. Na terenie miasta Oświęcim w 2021 roku było 136 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, oznacza to, że jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadał na 256 mieszkańców.

III. Diagnoza problemów społecznych, uzależnień i przemocy na terenie miasta Oświęcim

Dane pochodzą z przeprowadzonej w 2019 roku „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych” na terenie miasta Oświęcim oraz informacji uzyskanych od instytucji.

Nowa diagnoza została ujęta do realizacji w 2023 r.

Rynek alkoholowy

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych ogółem:	141	140	140	137	133	136
ilość zezwoleń - poza miejscem sprzedaży:						
* do 4,5%	84	80	79	78	80	82
* od 4,5% do 18%	78	76	75	77	80	81
* powyżej 18%	80	76	75	75	79	79
ilość zezwoleń - w miejscu sprzedaży:						
* do 4,5%	49	47	57	55	45	49
* od 4,5% do 18%	34	35	42	42	37	39
* powyżej 18%	34	35	40	38	32	32

Dane związane z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin ogółem	1810	1586	1689	1254	972	1158
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	90	79	56	89	87	91

Powody przyznawania pomocy społecznej – liczba rodzin

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	3813	2317	2262	2832	2257	1158
niepełnosprawność	576	367	430	547	429	459
bezrobocie	393	317	289	373	359	366
osoby dotknięte klęską	0	0	0	2	0	0
ubóstwo	761	669	635	620	528	537
bezzadność opiekuńczo-wychowawcza	978	369	289	330	244	207
osoby dotknięte długotrwałą chorobą	837	363	473	874	613	699
alkoholizm	87	79	56	86	84	85
inne	181	153	90	-	-	149

Dane z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu

	2016	2107	2018	2019	2020	2021
Posiedzenia Komisji ogółem, w tym:	37	36	37	38	40	45
Ogólne posiedzenia Komisji	31	32	33	32	36	30
Posiedzenia, na których rozmawiano z osobami wzywany	27	30	30	32	26	29
Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych	36	30	26	23	0	1
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży ogółem, w tym:	40	66	47	33	36	51
* postanowienia negatywne	0	0	0	0	0	1
Wnioski o leczenie odwykowe	90	80	81	103	59	89
Prowadzono łącznie spraw	130	124	126	143	111	129
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	26	33	29	44	29	27
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	42	55	52	61	43	49

Dane z Poradni Odwykowej w Oświęcimiu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
--	------	------	------	------	------	------

Osoby zarejestrowane uzależnione	249 66 - kobiet 183 - mężczyzn	179 41 - kobiet 138 - mężczyzn	144 43 - kobiety 101 - mężczyzn	115 33 - kobiety 82 - mężczyzn	147 32 - kobiety 115 - mężczyzn	163 50 - kobiet 113 - mężczyzn
Osoby systematycznie korzystające 1) z terapii dla uzależnionych	197 50 - kobiet 147 - mężczyzn	142 36 - kobiet 106 - mężczyzn	121 36 - kobiet 85 - mężczyzn	98 27 - kobiet 71 - mężczyzn	103 17 - kobiet 86 - mężczyzn	110 35 - kobiet 75 - mężczyzn
Osoby zarejestrowane współuzależnione	24 24 kobiety	21 21 kobiety	14 14 - kobiet 0 - mężczyzn	11 8 - kobiet 3 - mężczyzn	17 16 - kobiet 1 - mężczyzna	11 10 - kobiet 1 - mężczyzna
Osoby systematycznie korzystające z terapii dla współuzależnionych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	15 14 - kobiet 1 - mężczyzna	2 0 - kobiet 2 - mężczyzn

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu

	Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	48	42	55	65	50	59
Prowadzenie pojazdów po drodze publicznej po użyciu alkoholu	105	86	61	40	10	34
Zakłócanie porządku publicznego	243	277	120	548 wykroczeń, w tym nałożono 116 mandatów karnych	608 wykroczeń, w tym nałożono 186 mandatów karnych	619 wykroczeń w tym nałożono 141 mandatów karnych
Podjęmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	2	3	6	3	2	3
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	2	0	0	0	1	2
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	254	211	153	325	304	214
Osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia (podjęto czynności służbowe na terenie działania KPP w Oświęcimiu)	5	11	22	257	10	18

Dane ze Straży Miejskiej w Oświęcimiu

Z uzyskanych informacji, wynika że do Straży Miejskiej w Oświęcimiu w 2021 roku wpłynęło 114 (182 w 2020 r.) zgłoszeń dotyczących zakłócania spokoju i porządku publicznego. Straż Miejska podjęła 194 (247 w 2020 r.) interwencje w związku ze zgłoszeniami odnośnie osób, będących pod wpływem alkoholu lub spożywających alkohol w miejscu publicznym.

Dane z Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu oraz z Sądu Rejonowego w Oświęcimiu.

Z informacji uzyskanych z Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu wynika, że w 2021 roku z powodu zatrucia narkotykami hospitalizowano 2 osoby: w tym 1 kobietę w wieku 20 lat i 1 mężczyznę wieku 25 lat. (w 2020 roku 1 mężczyznę w wieku 16 lat). Z powodu nadużywania alkoholu w 2021 roku hospitalizowano 2 osoby nieletnie, w tym: 1 kobietę w wieku 16 lat i 1 mężczyznę w wieku 17 lat. W 2021 roku udzielono pomocy medycznej w związku z nadużywaniem alkoholu 31 osobom (trzem osobom dwukrotnie i jednej trzykrotnie), w tym 11 kobietom i 20 mężczyznom, (w 2020 r. 36 osobom w tym: 5 kobietom i 30 mężczyznom i 1 nieletniemu). W związku z zatruciami środkami odurzającym udzielono pomocy medycznej 4 osobom, w tym 3 kobietom i 1 mężczyźnie. Nie odnotowano zgonu związanego z zatruciem narkotykami i alkoholem.

Z informacji uzyskanej z Sądu Rejonowego w Oświęcimiu wynika, że za przestępstwa związane z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w 2021 roku zostało skazanych 80 osób (73 w 2020 r.) Za przestępstwa związane z naruszeniem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 2020 roku została skazana jedna osoba w 2021 r. w związku z nadużywaniem środków odurzających na leczenie w ośrodku leczniczym dla narkomanów skierowano 1 osobę (w 2020 r. nie skierowano żadnej osoby). Z powodu nadużywania alkoholu zostało zobowiązanych do podjęcia przymusowego leczenia odwykowego 35 osób (w 2020 r. 26 osób).

Ilość osób nietrzeźwych odwiezionych do wytrzeźwienia:					
	2016	2017	2018	2019	2020
Ośrodek Profilaktyki Uzależnienia od Alkoholu i Pobytu Osób Nietrzeźwych w Jaworznie	496 (w tym: 457 mężczyzn, 39 kobiet)	254 (w tym: 226 mężczyzn, 28 kobiet)	-	-	-
Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej			271 (w tym: 250 mężczyzn, 21 kobiet)	340 (w tym: 317 mężczyzn, 23 kobiet)	257 (w tym: 238 mężczyzn, 19 kobiet)
Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową – dane z Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu (dane dot. lat 2016-2018 z diagnozy dot. całego powiatu oświęcimskiego, dane za 2019, 2020 i 2021 z KPP dot. miasta Oświęcim)					
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba interwencji	3732	4320	3479	bd	bd
Dotyczące przemocy w rodzinie	567	801	780	bd	bd
Wdrożone procedury Niebieskiej Karty	26	34	35	45	46
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem, w tym:	27	38	43	51	54
					216 (w tym: 200 mężczyzn, 16 kobiet)
					2021
					bd
					bd
					67
					80

kobiety	24	31	34	37	43	58
mężczyźni	1	4	1	7	3	11
małoletni i nieletni	2	3	8	7	8	11
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	26	34	35	47	47	67
kobiety	5	3	5	5	3	5
mężczyźni	21	31	30	41	44	62
małoletni i nieletni	0	0	0	1	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	6	9	7	12	14	30
kobiety	0	0	1	0	0	1
mężczyźni	6	9	6	12	14	29
małoletni i nieletni	0	0	0	0	0	0
Artykuł (207,190,208,209) Kodeksu Karnego kwalifikacja prawna przestępstw (na terenie działania KPP w Oświęcimiu)						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Znęcanie się nad rodziną	46	37	34	29	24	26
Groźby karalne	20	22	19	14	13	7
Rozbijanie małoletniego	1	1	1	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	50	53	51	48	6	2

Dane z Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oświęcimiu

	Liczba formularzy „Niebieskiej Karty”					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba wszczętych procedur ogółem, w tym przez:	67	71	40	65	53	68
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	46	49	16	28	19	9
Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	4	1	3	1	2
Placówki Służby Zdrowia	-	-	1	-	-	-
Placówki oświatowe	6	2	-	3	1	9
Policja	14	16	22	31	32	48

W 2021 roku procedurą „Niebieskich Kart” objęto 101 rodzin, (w których było 207 osób) – w tym: 62 rodziny z dziećmi i 39 rodzin bezdzietnych. W 62 rodzinach znajdowało się łącznie 74 małoletnich. Osób wskazanych w procedurze „Niebieskiej Karty” wobec których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy było 118 (w tym: 84 kobiety, 26 małoletnich dzieci oraz 8 mężczyzn), natomiast osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc było

100 (w tym: 84 mężczyzn i 16 kobiet). W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2021 roku pracownicy socjalni (realizujący zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie) udzielili łącznie 555 porad/konsultacji członkom rodzin, w których występuje przemoc domowa lub było zagrożonych tym zjawiskiem.

W Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, który funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, w 2021 roku udzielono:

- 30 porad prawnych dla 25 osób,
- 56 konsultacji pracownika socjalnego dla 43 osób,
- 74 konsultacje dla 22 osób w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu oraz współuzależnienia.

Dane z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu.

W 2021 roku pracownicy Ośrodka przyjęli 1299 zgłoszeń od mieszkańców miasta Oświęcim, w tym: 529 osobistych i 770 telefonicznych. Z porad specjalistów skorzystało 171 mieszkańców miasta Oświęcim, w tym: z konsultacji psychologicznych -141 i konsultacji prawnych – 30. Z konsultacji indywidualnych skorzystało 9 mieszkańców miasta. W ciągu roku udzielono noclegu w hostelu Ośrodka dwóm mieszkańcom miasta Oświęcim, doznającym przemocy domowej.

W 2020 roku pracownicy Ośrodka przyjęli 558 zgłoszeń od mieszkańców miasta Oświęcim, w tym: 87 osobistych i 471 telefonicznych w sprawach 558 mieszkańców miasta Oświęcim.

Podsumowanie „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych” przeprowadzonej w 2019 r. na terenie Miasta Oświęcim - problemy wskazane przez mieszkańców Oświęcimia.

1. Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców miasta Oświęcim.

- a) Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali zanieczyszczenie powietrza oraz krajobrazu. Dlatego warto wspierać akcje promujące rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej ograniczania emisji zanieczyszczeń.
- b) Jako przyczyny bezrobocia mieszkańcy podają przede wszystkim niską przedsiębiorczość osób poszukujących pracy (19%) oraz nieatrakcyjne stawki płacy minimalnej (14%). Mieszkańcy mają duże poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia.
- c) Częstotliwość spożywania alkoholu dla większości mieszkańców można uznać za okazjonalną, ilości spożywanego alkoholu są niewielkie (1-2 lub 2-3 porcje – łącznie 56%). Jako powód spożywania alkoholu ankietowani wskazują towarzystwo oraz uroczystości. Mieszkańcy nie uważają, że alkohol jest dobrym rozwiązaniem problemów (94%) oraz że kobiety w ciąży mogą pić bezpiecznie niewielkie ilości alkoholu. Także 95% badanych mieszkańców nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.

- d) Dorośli mieszkańcy miasta pozwalają spożywać alkohol swoim dzieciom podczas rodzinnych spotkań rzadko (39%) oraz bardzo rzadko (24%). W przypadku gdyby wiedzieli, że ich dziecko pije alkohol deklarują, że porozmawialiby z nim i starali się pomóc.
- e) Badani respondenci na terenie miasta oceniają swój poziom wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych jako: średni (56%) oraz niski (32%) dlatego warto skutecznie akcje informacyjne mające na celu podniesienie świadomości mieszkańców w tym zakresie.
- f) Problem narkotyków w mieście Oświęcim jest zauważalny. 40% respondentów zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się marihuana i haszysz. 32% respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje. Warto zaznaczyć, iż w społeczeństwie istnieje przekonanie o nikłej szkodliwości marihuany. Kolejne, co do popularności okazały się dopalacze (4%).
- Badania wykazały, że dopalacze są szczególnie niebezpieczne ze względu na brak wiedzy na temat konsekwencji ich przyjmowania oraz bardzo łatwą dostępność. Dorośli mieszkańcy miasta uważają, że za edukację w zakresie negatywnych zjawisk przyjmowania środków odurzających przez dzieci i młodzież odpowiadają rodzice oraz szkoła.
- g) Odpowiedzi mieszkańców pozwalają sądzić, że większość badanych nie przejawia postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla tradycyjnego tj. konserwatywnego wychowania, w którym elementem wychowania jest przemoc. Aczkolwiek jako jeden z głównych powodów agresji wobec członków rodziny ankietowani podali brak posłuszeństwa dzieci (96%). Łącznie 89% respondentów zdecydowanie lub raczej nie zgodziło się z tym, że rodzice powinni budzić w dziecku strach.
- h) Wyniki w kontekście doświadczanej przemocy w rodzinie są niepokojące, ponieważ wskazują na rozpowszechnienie tego zjawiska w badanej społeczności: 57% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 21% podejrzewa że tak się dzieje. Aż 59% deklaruje, że takie zdarzenia są częste. Respondenci uważają, że zaostrzenie kar dla sprawców pomogłoby zapobiec przemocy w rodzinie (92%).
- i) Mieszkańcy nie są skłonni myśleć schematycznie o czym świadczy brak zgody na takie twierdzenia jak: „przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary”.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży

- a) Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych eksperymentujących z alkoholem, papierosami oraz substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione wśród badanych uczniów jest spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie papierosów.

- b) Wśród młodych ludzi panuje przekonanie, że alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Należy zwrócić uwagę, że spora część najstarszych uczniów uważa, że palenie jest modne w ich szkole, picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach, a także że jest to normalne w ich wieku.
- c) W grupie badanej młodzieży z klas ponadpodstawowych problem stanowi może eksperymentowanie z używkami oraz substancjami psychoaktywnymi. Rozpowszechnianie zjawiska picia alkoholu, palenia papierosów oraz zażywania dopalaczy wśród badanych młodych mieszkańców miasta jest co prawda na dużo niższym poziomie w porównaniu do wyników badań ogólnopolskich ESPAD, jednak nadal jest niepokojąco wysoki. Jako powód sięgania po substancje psychoaktywne młodzi ludzie wskazują ciekawość i relaks. Wskazuje to na skuteczzenie działań profilaktycznych prowadzonych w mieście wśród młodzieży oraz zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych opierających się na aktywności fizycznej i artystycznej.
- d) Pomimo popularności eksperymentowania z używkami, ankietowani uczniowie znacznie częściej niż ich koledzy z terenu Polski znają i przewidują zdrowotne konsekwencje spożywania alkoholu.
- e) Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież często wskazują na picie w towarzystwie rodziny lub podczas spotkań ze znajomymi, co wskazuje na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby.
- f) Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 24% uczniów klas SP 7-8 oraz 61% najstarszych uczniów. Jednakże porównując odpowiedzi młodzieży w ramach ESPAD znacznie rzadziej niż ich rówieśnicy, którzy wzięli udział w badaniu ogólnopolskim sięgają po papierosy i e-papierosy.
- g) Jednocześnie niepokojąca jest opinia młodych ludzi dotycząca łatwego dostępu dzieci i młodzieży do alkoholu i papierosów. Najstarsi uczniowie przyznają, że jest to łatwe i raczej łatwe w 61% w przypadku alkoholu i 66% w przypadku papierosów. Ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku ludzi dorosłych.
- h) Młodzi ludzie spotykają się w środowisku szkolnym z przypadkami agresji oraz przemocy, najczęściej psychicznej. Niepokojącym jest, iż część uczniów zadeklarowała, że jest ofiarą przemocy fizycznej ze strony innych uczniów bardzo często (SP 7-8 - 4%; ponadsp - 5%). Zarówno uczniowie młodszy, jak i starsi przyznali, że doświadczali przemocy w rodzinie: SP 4-6 - 5%; SP 7-8 - 10-17%; ponadsp - 17%.
- i) Badania wykazały, że większość uczniów spędza przed komputerem od 2 do 3 godzin dziennie, jednakże część uczniów spędza przed komputerem więcej, niż 5 godzin dziennie. Młodzi ludzie spotkali się również z wymienionymi w badaniu formami przemocy w przestrzeni internetowej. Wyniki badań pokazują, że zachodzi potrzeba prowadzenia edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

j) 38% uczniów szkół ponadpodstawowych miało kontakt z grami na automatach oraz grami internetowymi, w których można wygrać pieniądze.

Badania wykazały, że większość młodych ludzi wiedzę na temat seksu czerpie z internetu lub od znajomych. Tylko 9% wskazało, że wiedzę na ten temat zdobyło podczas lekcji do wychowania w rodzinie a 6% od rodziców.

3. Pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych

a) Większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami, jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach.

b) Zdecydowana większość uczniów, niezależnie od wieku, ma świadomość konsekwencji przyjmowania substancji psychoaktywnych oraz nie podziela poglądu, że branie z umiarem nie uzależnia.

4. Wnioski dotyczące badań punktów sprzedaży alkoholu

a) Wśród ankietowanych pracowników punktów sprzedaży większość, bo 87% badanych sprzeciwia się sprzedawaniu napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim a w przypadku wątpliwości, co do wieku kupujących sprawdza dokument potwierdzający pełnoletność.

Wyniki badań świadczą o tym, że sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.

b) Badania wykazały, że próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie wydają się być częstym zjawiskiem, ponieważ 37% deklaruje, że zdarza się im to kilka razy w tygodniu a 27% kilka razy w miesiącu. Większość badanych sprzedawców nie sprzedaje alkoholu osobom niepełnoletnim i dobrze radzi sobie w sytuacji odmowy ich sprzedaży.

c) Wg badanych sprzedawców, osoby spożywające alkohol stanowią dla nich umiarkowane zagrożenie, a na terenie punktów sprzedaży czasami zdarzają się nieprzyjemne zajścia związane z piciem napojów alkoholowych. W 23% badanych punktów sprzedaży doszło do takiego zdarzenia.

Rozdział 2.

Zadania programu

Nazwa zadania		Opis zadania/realizator		Cel/wskaźniki realizacji celu	
1.	Zwalczanie narkomanii				
1.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów	Organizacja profilaktycznych, szkoleń, kampanii, itp. dotyczących profilaktyki uzależnień, skierowanych m.in. do	programów edukacyjno -	Objęcie działaniami mieszkańców Oświęcimia, w szczególności dzieci i młodzieży.	profilaktycznymi

narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	uczniów, osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną oraz rodziców i pracowników różnych grup zawodowych. Zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień, nagród.	- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych w tym rekomendowanych oraz liczba dzieci i młodzieży oraz dorosłych w nich uczestniczących, - liczba mieszkańców miasta, którzy zostali objęci edukacją w zakresie profilaktyki uzależnień.
Wydział Spraw Obywatelskich		
2	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	
2.1	Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	<p>Podjęmowanie działań w ramach zadania: „Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz prowadzenie Domu Socjalnego, w tym mieszkań chronionych treningowych”.</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu</p>
2.2	Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.	<p>Podjęmowanie działań w ramach zadania: „Prowadzenie Schroniska dla osób bezdomnych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu</p>
2.3	Prowadzenie profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci	<p>Objęcie działaniami profilaktycznymi mieszkańców Oświęcimia, w szczególności dzieci i młodzieży.</p> <p>- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,</p>

uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	<p>rozwijających kompetencje emocjonalno-wychowawcze,</p> <p>2) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo - wychowawczych socjoterapeutycznych oraz z rodzin znajdujących się w kryzysie,</p> <p>3) promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców Oświęcimia, w tym osób z Ukrainy poprzez:</p> <p>a) organizację dla dzieci w czasie wakacji półkolonii,</p> <p>b) prowadzenie sportowych zajęć pozaszkolnych SKS,</p> <p>c) poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej do prowadzenia zajęć sks (remonty, zakup sprzętu sportowego),</p> <p>d) organizację zajęć dla mieszkańców miasta, w tym dla osób z Ukrainy przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miejską Bibliotekę Publiczną w Oświęcimiu, - Oświęcimskie Centrum Kultury w Oświęcimiu, - Muzeum Zamek w Oświęcimiu. <p>4) prowadzenie wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców miasta działań profilaktycznych z zakresu m.in. przeciwdziałania szeroko rozumianym uzależnieniom, w tym behawioralnym, przemocy, agresji a także rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców oraz zakup materiałów informacyjnych – edukacyjnych, nagród.</p> <p>5) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień oraz urządzeń do badania stanu trzeźwości, z przeznaczeniem dla Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu.</p> <p>6) opracowanie i sporządzenie „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych na terenie miasta Oświęcim”.</p> <p>Szkoły Podstawowe w Oświęcimiu Wydział Spraw Obywatelskich Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci uczestniczących w pozaszkolnych zajęciach socjoterapeutycznych, w zajęciach sks, w półkoloniach oraz objętych dożywianiem, - liczba dorosłych mieszkańców miasta Oświęcim objętych edukacją w zakresie profilaktyki uzależnień, - liczba nieletnich mieszkańców miasta Oświęcim objętych edukacją w zakresie profilaktyki uzależnień, - liczba przeszkolonych osób w zakresie profilaktyki uzależnień, - liczba przeprowadzonych działań, - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną oraz Oświęcimskie Centrum Kultury w Oświęcimiu. - wyniki kontroli badania stanu trzeźwości prowadzonych przez KPP
--	--	---

2. 4	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p>	<p>1) działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spójność lub porządek publiczny, - kierowanie osób nadużywających alkoholu - zgłoszonych do Komisji - na badanie do lekarzy biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, - kierowanie do Sądu Rejonowego w Oświęcimiu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, - opiniowanie wniosków dotyczących wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, - współpraca z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy. - szkolenia w obszarze profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy, - utrzymanie biura MKRPA (wypożyczenie i remonty). 2) pomoc rodzinom doświadczającym przemocy poprzez wsparcie finansowe działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu. <p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu</p> <p>Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu</p>	<p>Zmotywowanie jak największej ilości osób do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wniosków do MKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe, - liczba osób, które podjęły dobrowolne leczenie, - liczba wniosków do Sądu Rejonowego o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym osoby, które dobrowolnie nie podjęły terapii odwykowej. - liczba szkoleń i osób przeszkolonych <p>Pomoc osobom dotkniętym przemocą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba mieszkańców miasta Oświęcim korzystających z pomocy Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu, - liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. 5	<p>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, poprzez wspieranie działań mających na celu:</p>	<p>Wsparcie finansowe organizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzących placówki wsparcia dziennego - wspomagających proces powrotu do zdrowia osób uzależnionych 	<p>Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych bezpłatnych form spędzania czasu wolnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba placówek wsparcia dziennego.

- wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi w placówkach wsparcia dziennego, w tym rodzin z Ukrainy, - wspomaganie procesu powrotu do zdrowia osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.	Organizacje pozarządowe	- liczba dzieci objętych pomocą. Zapewnienie różnych form działań pomocowych, poza terapią, osobom uzależnionym i ich rodzinom. - liczba osób, rodzin objętych pomocą.
2. 6 Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.	1) Przeprowadzanie na terenie miasta Oświęcim kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu Straż Miejska w Oświęcimiu	Prowadzenie kontroli w celu ograniczenia sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym alkoholowi oraz w celu przestrzegania przepisów prawa przez sprzedawców alkoholu. - liczba przeprowadzonych kontroli, - liczba stwierdzonych naruszeń.

Rozdział 3.

I. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu:

Na podstawie art. 4¹ ust.5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi rada gminy określa zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu ustala się w łącznej kwocie 45 800 zł., z czego:

- za udział w posiedzeniach otrzymują: przewodniczący – 88 zł. (brutto) za 1 godzinę, sekretarz – 82 zł. (brutto) za 1 godzinę, członkowie – 77 zł. (brutto) za 1 godzinę,
- za kontrolę w punktach sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych stawkę w wysokości 66 zł. brutto za 1 godzinę.

II. Monitorowanie efektywności działań podejmowanych w ramach programu

Monitorowanie Programu oznacza systematyczną analizę i interpretację zebranych danych, w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Dane determinują podejmowanie decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczenia prowadzonych działań programowych przy projektowaniu Programu w kolejnych latach. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie miasta polega w szczególności na:

- przeprowadzeniu cyklicznych (co 3-4 lata) społecznych badań na temat skali uzależnień na terenie miasta Oświęcim,
- ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych,
- analizie sprawozdań z realizacji zadań.

Monitoring prowadzi się na podstawie wskaźników oraz zawartych umów.

III. Realizatorzy programu

Urząd Miasta Oświęcim we współpracy z:

- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Oświęcimiu,
- Strażą Miejską w Oświęcimiu,
- Poradnią Odwykową w Oświęcimiu,
- Komendą Powiatową Policji w Oświęcimiu,
- Sądem Rejonowym w Oświęcimiu,
- Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu,
- Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oświęcimiu,
- organizacjami pozarządowymi.

IV. Koordynacja

Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Oświęcim.

UZASADNIENIE

„Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2023" uwzględnia zadania własne gminy wynikające z:

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki uzależnień ujęte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 oraz stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2021-2026.

W rozdziale 2 załącznika do projektu uchwały określony został wykaz zadań, które realizowane będą w ramach programu w 2023 roku.

Środki finansowe na realizację programu pochodzić będą z opłat:

- za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - o których mowa w art. 9² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.
- Podział środków na poszczególne zadania został ujęty w projekcie budżetu miasta Oświęcim na 2023 rok w tabeli „Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatki budżetu na realizację zadań ujętych w "Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2023".

Naczelnik Wydziału
Spraw Obywatelskich

mgr Katarzyna Tarłowska

